

VMR Leergang – Schaarse milieuruimte

Inperken bestaande rechten onder het Bkl

De artikelen 8.97 en 8.9 Bkl nader beschouwd

30 september 2025

Leerstoel
Gebiedsontwikkeling

1

Voorstellen

- TU Delft, faculteit bouwkunde, leerstoel gebiedsontwikkeling
- Promovenda Omgevingsrecht in gebiedsontwikkeling
- Onderzoek: aantasting van bestaande rechten in het omgevingsrecht bij gebiedsontwikkeling

Ruda van Ravensteijn

g.a.h.m.vanravensteijn@tudelft.nl

2

2

Inperking van bestaande rechten: is dit nodig?

Nieuwe metingen tonen groot aantal schadelijke stoffen rond Tata Steel

Door Emma van Bergeijk

15 apr 2025 om 16:02

637 reacties

Hoewel de hoeveelheden voorzichtig dalen, blijven in de omgeving van Tata Steel veel schadelijke stoffen neer dwarrelen, blijkt uit nieuwe metingen van het RIVM. De stoffen, zoals lood, zijn schadelijk voor de gezondheid van kinderen.

145 euro meer kwijt aan zorg bij zware industrie in de buurt: grote bezorgdheid bij experts

Door Marco Nieuwenhuis en Jasper Buitendijk - 27 jun 2024 - Aangepast: 2 jun 2025

Uit onderzoek van RTL Nieuws blijkt dat inwoners van dertien gebieden met zware industrie jaarlijks ruim 145 euro meer kwijt zijn aan zorg, dan gemiddeld. Zo zijn de kosten voor de huisarts, het ziekenhuis, medicijnen en medische hulpmiddelen hoger. Deze omwonenden zijn gemiddeld ruim 7 procent duurder uit. Meerdere experts en instanties reageren bezorgd en pleiten voor grootschalig onderzoek naar de gezondheid van omwonenden.

NOS Nieuws - 03 jul. 2025, 08:27

RIVM: bijna iedereen in Nederland heeft te veel PFAS in bloed

Alle mensen in Nederland hebben PFAS in hun bloed, zegt het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Bovendien heeft bijna iedereen er te veel van en overschrijden de hoeveelheden de zogenoemde gezondheidskundige grenswaarde, blijkt uit onderzoek naar 1500 bloedmonsters uit 2016 en 2017. Boven die grenswaarde zijn effecten op het immuunsysteem niet uit te sluiten, zegt het RIVM.

▲ Rook uit de pijpen van de fabriek van Chemours in Dordrecht tijdens zonsopgang. © Jeffrey Groeneweg

Provincie kan vergunning van chemiebedrijf Chemours in Dordrecht niet intrekken, zegt onderzoek

De provincie Zuid-Holland heeft vrijwel geen mogelijkheden om de vergunning van Chemours in te trekken of de fabriek in Dordrecht stil te leggen. Dat is de conclusie van een onderzoek, uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen en de TU Delft in opdracht van de provincie.

3

Rechtsbeginselen

- Evenredigheidsbeginsel: kan worden volstaan met wijziging (of gedeeltelijke intrekking)? : onderzoek provincie Zuid-Holland
- *Level playing field*: beschermen vergunninghouder.
- Rechtszekerheid: niet verlaten grondslag van de aanvraag van een omgevingsvergunning (uitzondering: actualiseringsplicht)

4

4

Ambtshalve wijzigen of intrekken vergunning Mba

Art. 8.97 lid 1 Bkl (algemene gronden: bevoegdheid tot wijzigen voorschriften en intrekken omgevingsvergunning)

*‘Het bevoegd gezag **kan** de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigen of een omgevingsvergunning intrekken op de in dit hoofdstuk aangegeven gronden waarop de omgevingsvergunning voor die activiteit had kunnen worden geweigerd’*

Significante milieuverontreiniging en ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu

Art. 8.9 Bkl (beoordelingsregels mba algemeen):

1 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- milieuverontreiniging door de activiteit wordt **geïntegreerd voorkomen** of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt;
- emissies in de lucht, het water en de bodem en het ontstaan van afval door de activiteit worden voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, beperkt om een **hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel te bereiken**;
- alle **passende preventieve maatregelen** tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- de voor de activiteit in aanmerking komende **beste beschikbare technieken** worden toegepast;
- er wordt **geen significante milieuverontreiniging** veroorzaakt;

Art. 2.33 lid 1 onder d Wabo:

- Het bevoegd gezag **trekt** de omgevingsvergunning in, voor zover:
 - de inrichting of het mijnbouwwerk **ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu** veroorzaakt en toepassing van artikel 2.31 daarvoor redelijkerwijs geen oplossing biedt;

De jurisprudentie onder de Wabo

ABRvS 21 juni 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2418, r.o. 8.3

Zoals de rechtbank heeft overwogen, is voor toepassing van artikel 2.33, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wabo **niet doorslaggevend** of de omgevingsvergunning in het belang van de bescherming van het milieu **opnieuw zou kunnen worden verleend**. Om tot intrekking van een eenmaal verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning over te kunnen gaan, moeten de door die vergunning toegestane milieugevolgen **zo ernstig zijn** dat zij **niet alleen als ongewenst**, maar zonder meer **als ontoelaatbaar nadelig kunnen worden aangemerkt**. Bij de beantwoording van de vraag of zich ontoelaatbaar nadelige gevolgen voordoen, heeft het college beoordelingsruimte. Die ruimte wordt onder meer begrensd door wat uit de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten voortvloeit”

Wat is dat dan ‘significante milieuverontreiniging’?

Milieuverontreiniging (Bijlage 1, art. 1.1 Bkl):

“directe of indirecte inbreng door menselijke activiteiten van stoffen, trillingen, warmte of geluid in lucht, water of bodem die de gezondheid van de mens of de kwaliteit van het milieu kan aantasten, schade kan toebrengen aan materiële goederen, of de belevingswaarde van het milieu of ander rechtmatig milieugebruik kan aantasten of in de weg kan staan”

Significante milieuverontreiniging: de Nvt

- Rekening houden met alle relevante feiten en omstandigheden.
- Aandacht besteden aan de bestaande toestand van het milieu en de gevolgen die de activiteit kan veroorzaken voor het milieu, de gezondheid en de veiligheid.
- Meewegen specifieke plaatselijke kenmerken van de locatie.
- Informatiedocumenten genoemd in Bijlage XVIII onder B Bkl.
- Niet alleen rekening houden met de bestaande omgeving van de milieubelastende activiteit, maar ook met de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen in de omgeving van de milieubelastende activiteit, of concrete ontwikkelingen van de activiteit zelf (bijvoorbeeld voorzienbare uitbreidingen).

Op zoek naar de invulling van significante milieuverontreiniging

Artikel 8.9 lid 3 Bkl:

‘Bij de beoordeling of de milieubelastende activiteit voldoet aan het criterium, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder e, wordt bij het bepalen of sprake is van significante milieuverontreiniging in ieder geval rekening gehouden met het omgevingsplan, omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.’

Richtlijn industriële emissies

- Voor installaties (bijlage 1)
- Vergunningplicht, geïntegreerde beoordeling
- Doel: garanderen hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel
- Emissiegrenswaarden gebaseerd op beste beschikbare technieken (BBT-conclusies, BREF)

1 - The Industrial Emissions Directive (2010/75/EU)

Artikel 11 RIE

Algemene beginselen van de fundamentele verplichtingen van de exploitant

De lidstaten treffen de nodige maatregelen opdat de installaties worden geëxploiteerd overeenkomstig de volgende beginselen:

- alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen;
- de beste beschikbare technieken worden toegepast;
- er wordt **geen significante verontreiniging** veroorzaakt;

ILVA S.p.A: Taranto, Italië

- Een van de grootste staal producenten van Europa
- Belangrijke economische factor
- De inwoners van Taranto en andere naburige gemeenten hebben een collectieve verbodsactie ingesteld met het oog op de bescherming van hun recht op gezondheid, sereniteit en rust in het leven en op een gezond klimaat

13

13

HvJ EU 25 juni 2024, ECLI:EU:C:2024:542 (C-626/22)

- Par. 43 en 105: De autoriteit die bevoegd is om de vergunning te verlenen of te toetsen moet **op doeltreffende en tijdige wijze rekening houden met de evaluaties** van de gevolgen van de activiteiten van een installatie. De betreffende vergunning moet onverwijld worden getoetst wanneer de resultaten van een dergelijke evaluatie wijzen op **onaanvaardbare gezondheidsrisico's** voor een **significante bevolkingsgroep** die aan de verontreinigende emissies is blootgesteld

14

14

Significante bevolkingsgroep?

Relevantie significante bevolkingsgroep voor significante verontreiniging?

- Taranto: 200.000 inwoners

Ter vergelijking

- Wijk aan zee: 2000 inwoners

HvJ EU 25 juni 2024, ECLI:EU:C:2024:542 (C-626/22)

- Par. 106:
- De bevoegde autoriteit voor de verlening of de toetsing van een exploitatievergunning van een installatie houdt niet alleen rekening met de verontreinigende stoffen die voorzienbaar zijn gelet op de aard en het type van de betrokken industriële activiteit, maar ook met alle andere verontreinigende stoffen waarvan wetenschappelijk is vastgesteld dat zij schadelijk zijn als gevolg van de activiteiten van de betrokken installatie, met inbegrip van de door deze activiteiten veroorzaakte stoffen die niet zijn beoordeeld in de oorspronkelijke vergunningsprocedure voor die installatie

Gezondheidseffectrapportage

- Sluit het Nederlandse gezondheidsonderzoek al voldoende aan op de RIE en ILVA S.p.A?
- De GER was ook een van de adviezen van de Expertgroep Gezondheid IJmond

Rondetafelgesprek

Methodisch kader gezondheidseffectrapportage (GER) Tata Steel

De vergadering is geweest

[Bekijk dagoverzicht](#)

16 april 2025

16:00 - 17:00 uur

Locatie: Klompézaal

Commissie: Infrastructuur en Waterstaat

HERZIENE CONVOCATIE

Sprekers en position papers toegevoegd

De volgende leden hebben zich aangemeld: Gabriëls (GL-PvdA), Thijssen (GL-PvdA), Buijsse (VVD), Wingelaar (NSC) en Kostic (PvdD).

Bijlage

Convocatie commissieactiviteit

Convocatie rondetafelgesprek Methodisch kader gezondheidseffectrapportage (GER) Tata Steel d.d. 16 april 2025; sprekers en position papers toegevoegd

De praktijk?

Voorbeelden?

Omgevingsplannen, omgevingsvergunning bopa, waterschapsverordeningen of omgevingsverordeningen waarin richting wordt gegeven aan het bepalen of sprake is van significante milieuverontreiniging?

Bedankt voor de aandacht!

Mail mij gerust voor vragen of interessante casus:
g.a.h.m.vanravensteijn@tudelft.nl

**Leerstoel
Gebiedsontwikkeling**